

COBORÂREA DIN CER: GÂNDURI DESPRE SEMNIFICAȚIILE TAINICE ALE CRĂCIUNULUI

Autor: Robert Lazu | 24 decembrie 2022

În mijlocul vârtejului iscat de pregătirile specifice sărbătorilor de iarnă este vital să ne reamintim esențialul. Dispunându-ne mințile prin rugăciune și smerită cugetare, spre a primi lumina care izvorăște din Sfintele Scripturi, ne străduim să pătrundem tâlcurile unui eveniment care a influențat decisiv istoria lumii. Versetul care ne prilejuiește debutul unei asemenea meditații se găsește în Evanghelia Sfântului apostol Ioan (cap. 3, vs. 13):

„Și nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborât din cer,
Fiul Omului, Care este în cer. ”

Când citim un asemenea text dificultatea cu care ne confruntăm se referă la termenul-cheie repetat cu insistență de evanghelist: „cer” (Gr. *Οὐρανός/Ouranós*). Influențate de o mentalitate care reduce lumea exclusiv la dimensiunea ei fizică, materială, mințile noastre percep cu mare dificultate semnificațiile care țintesc ceea ce *nu se vede* – acea dimensiune a lumii situată dincolo de percepția noastră senzorială. Cerul despre care ne vorbește apostolul e cu totul altul decât acela pe care-l vedem zilnic deasupra capului. Cerul din care a coborât Fiul lui Dumnezeu este *locul a-topic care reprezintă „patria” divinității* unde se află minunea arhitecturală numită în Apocalipsa apostolului Ioan „Ierusalimul

celest". Cerul în care locuiește Sfânta Treime în splendoarea Ei indescriptibilă e dincolo atât de lumea accesibilă nouă prin simțuri, cât și de nevăzuta lume spirituală, locul în care îngerii și esențele lucrurilor din lumea „celor văzute” își au sălaș.

Dacă ar fi să descriem nivelurile ierarhice ale creației în buna tradiție a Sfinților Dionisie Areopagitul și Maxim Mărturisitorul, a lui Scotus Eriugena și a Sfântului Thoma d'Aquino, trebuie să afirmăm existența a trei niveluri ale ființei, distincte deși inseparabile, de consistențe ontologice diferite: 1) cerul lui Dumnezeu, necreat, în care esența/ființa divină și cele Trei Persoane sacre ale Trinității – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt – sunt învăluite în lumina grației necreate; 2) cerul lumii inteligibile, create, care reprezintă deopotrivă lumea îngerilor, a esențelor și a sufletelor noastre spirituale; 3) cerul fizic, de fapt întreaga lume vizibilă, creată, singura accesibilă nemijlocit omului după „căderea” ce a urmat păcatului originar. Ținând seama de această sistematizare care, neîndoielnic, simplifică lucrurile din rațiuni pedagogic-explicative, putem înțelege într-o lumină nouă evenimentul Nașterii din Fecioara Maria a Mântuitorului Iisus Christos. Apostolul Paul e cel care ne oferă indicii de mare valoare.

În cel de-al patrulea capitol al Epistolei sale către Evrei, în versetul 14, citim despre Iisus că este cel ce „a străbătut cerurile” după ce mai înainte, în Epistola către Efeseni, același apostol vorbea despre „Acela (...) Care S-a suit mai presus de toate cerurile, ca pe toate să le umple” (cap. 4, vs. 10). Din asemenea versete desprindem o imagine a Mântuitorului menită să ne surprindă. Asemenea unui astronaut ce navighează străbătând înălțimi necunoscute creaturii, Iisus Christos se naște la capătul unei călătorii cosmice în cursul căreia a traversat toate nivelurile ontologice posibile: pornind din lumea Sa veșnică, imutabilă și necreată, unde se află de-a pururi alături de Tatăl și Duhul Sfânt, El traversează cerul ființelor spirituale spre a coborî sub cerul fizic al lumii „căzute” a oamenilor exilați din paradisul hărăzit lor de Creator. Mai mult încă, El merge până la capăt în drumul său cosmic coborând în hăurile iadului spre a-i elibera pe dreptii ținuți captivi. După această ultimă faptă, cu adevărat eroică, Christos s-a înălțat de-a dreapta Tatălui îndumnezeind firea căzută a omului – oia rătăcită salvată de bunul păstor.

Frământați de problema dramatică a regăsirii Paradisului pierdut, înțelepții antici au căutat soluții – de la cele șamanice, magice și taumaturgice, la cele meditativ-speculative – spre a străbate distanța dintre lumea noastră, fizică, și lumea „de dincolo”, meta-fizică. Concepând lumea creată în

termenii unui dualități tensionate, așa cum vedem, de exemplu, la Platon – care vorbește despre o lume sensibilă și una inteligibilă –, ei nu au bănuț existența unei căi gândite de însuși Dumnezeu. Știind prea bine că nu există nicio metodă care să-i permită omului să străbată distanța infinită dintre creatură și Creator, Tatăl ceresc prevede ca soluție mântuitoare Întruparea Fiului Său unic, într-o modalitate care bulveresează orice teorie a avatarelor: miraculoasa naștere din Fecioară. Ne oprim aici. Cuvintele nu ne pot ajuta niciodată spre a pătrunde asemenea realități uimitoare. Ne rămâne însă minunata icoană în care o contemplăm pe Maria, adevărată mamă a pruncului divin, meditănd și minunându-se de Cel pe care-l vede cu ochii săi feciorelnici: Cuvântul veșnic, Iisus Christos, făcut om.

Imagine: Andrei Rublev – Birth of Christ; Sursă: Wikiart